

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ
ਪ੍ਰੋਮ ਚੰਦ ਪੰਡਿਤ ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ
ਕਰਮ ਸਿੰਘ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ
ਬਨਾਮ
ਦਲਜੀਤ ਕੌਰ, ਜਵਾਬਦਾਰਾ।

1961 ਦੇ ਆਰਡਰ ਨੰਬਰ 64(ਐਮ) ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ

ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ (1955 ਦਾ 25) ਐਸ. 25- ਪਤਨੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਆਹੁਤਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਫ਼ਰਮਾਨ- ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਉਸਨੂੰ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ-ਕੀ-ਵਿਚਾਰਨ ਯੋਗ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ, 1955 ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਵਿਚ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਤਾਂ ਹੀ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਨਿਆਂਇਕ ਵੱਖ ਹੋਣ ਜਾਂ ਤਲਾਕ ਲਈ ਕੋਈ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। "ਕਿਸੇ ਵੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵੇਲੇ" ਸ਼ਬਦ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਥਾਈ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂ ਤਾਂ ਵਿਆਹੁਤਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਜਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਵੱਖ ਹੋਣ ਜਾਂ ਤਲਾਕ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਉਦੋਂ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਨਿਆਂਇਕ ਅਲਹਿਦਗੀ ਜਾਂ ਤਲਾਕ ਦਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਵੱਖ ਹੋਣ ਅਤੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਉਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਤਲਾਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਤਲਾਕ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਪਤੀ / ਪਤਨੀ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹ ਤੁਰੰਤ ਭੰਗ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਤਹਿਤ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਪਤੀ ਦੋਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਿ ਇਹ ਹੁਕਮ ਕਿਸ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਅਧੀਨ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹ ਹਿੰਦੂ ਗੋਦ ਲੈਣ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਐਕਟ, 1956 ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਵੇ, ਜਾਂ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰੇ।

ਸ਼੍ਰੀ ਰਜਿੰਦਰ ਲਾਲ ਗਰਗ, ਸਬ-ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਮੋਗਾ, ਮਿਤੀ 14 ਫਰਵਰੀ, 1961 ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 50 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ, ਦਲਜੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੱਕ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਅਣਵਿਆਹੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਵਕੀਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨਤੇਤਮ ਸਿੰਘ।

ਨਿਰਣਾ

ਪੰਡਿਤ, ਜੇ.-ਇਹ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ, 1955 ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਅਧੀਨ, ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦਲਜੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਮੇਗਾ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਹੈ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਨੂੰ ਐਕਟ ਵਜੋਂ) ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਰੁਪਏ 50 ਪ੍ਰਤੀ ਮਾਹਵਾਰੀ ਉਸ ਦੇ ਪੁਨਰ-ਵਿਆਹ ਜਾਂ ਮੌਤ ਤੱਕ ਉਸ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ।

ਤੱਥ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਦੇਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ 1949 ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਈ ਬੱਚਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦਲਜੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਾ 488, ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਸੰਘਤਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨੀ ਪਈ। ਇਹ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ, 1955 ਦੀ ਧਾਰਾ 9 ਅਧੀਨ ਵਿਆਹੁਤਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਪੰਚਾਇਤ ਰਾਹੀਂ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 17 ਜੂਨ, 1960 ਨੂੰ ਵਿਆਹੁਤਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਧਾਰਾ 488, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਤਨੀ ਦੁਆਰਾ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ ਗਈ ਸੀ। ਸਮਝੌਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਜਾਣਾ ਪਿਆ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣਾ ਪਿਆ। ਮੌਜੂਦਾ ਦਰਖਾਸਤ ਪਤਨੀ ਵੱਲੋਂ 17 ਨਵੰਬਰ 1960 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਪਤੀ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਕਿ ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਘਰ ਉਸ ਨੂੰ ਲੈਣ ਆਇਆ ਹੋਵੇ। ਸਥਾਨਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਉਸ ਘਰ ਪਹੁੰਚਿਆ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਪਤੀ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਉਹ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਤੀ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਇਹ ਅਰਜ਼ੀ ਪਤੀ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲੜੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦਾ ਉਸ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਦਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਸਹੁਰੇ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਸ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਲੈਣ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਇਸ਼ਯੂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ:-

- (1) ਕੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿਚਾਰਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ?
- (2) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕਿੰਨੀ ਰਕਮ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ?
- (3) ਰਾਹਤ।

ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਧੀਨ ਜੱਜ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦਲਜੀਤ ਕੌਰ 17 ਨਵੰਬਰ, 1960 ਤੋਂ, 50 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਦੀ ਦਰ 'ਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਜਾਂ ਪੁਨਰ-ਵਿਆਹ ਤੱਕ। ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪਤੀ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸਿਰਫ ਮੁੱਦੇ ਨੰ. 1 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਸਿਰਫ ਤਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਤਲਾਕ ਜਾਂ ਨਿਆਂਇਕ

ਵੱਖ ਹੋਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸ਼ਬਦ 'ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਅਣਵਿਆਹਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਪੜਾਅ ਜਦੋਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਦਾ ਪੁਨਰ-ਵਿਆਹ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਤਾਂ ਹੀ ਸੰਭਵ ਸੀ ਜੇਕਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਤਲਾਕ ਜਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਅਲਹਿਦਗੀ ਲਈ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

ਮੰਨਿਆ, ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਰੀ ਡੇ ਰੋਜ਼ੇਰੀਓ ਬਨਾਮ ਅਰਨੈਸਟ ਡੂ ਰੋਜ਼ਾਰੀਓ (1) ਵਿੱਚ ਬੀਓਮਾਉਂਟ, ਸੀ.ਜੇ. ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਆਹੁਤਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤੇ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਨਾਮ ਸੀ, ਸਿਰਫ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਆਂਇਕ ਅਲਹਿਦਗੀ ਲਈ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਦੇਣ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਅਲਹਿਦਗੀ ਲਈ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਕੇਸ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 25 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਤਾਂ ਹੀ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਨਿਆਂਇਕ ਵੱਖ ਹੋਣ ਜਾਂ ਤਲਾਕ ਲਈ ਕੋਈ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। "ਕਿਸੇ ਵੀ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵੇਲੇ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਥਾਈ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸੇ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂ ਤਾਂ ਵਿਆਹੁਤਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਜਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਵੱਖ ਹੋਣ ਜਾਂ ਤਲਾਕ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਕਿ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਨਿਆਂਇਕ ਅਲਹਿਦਗੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਯੋਗਤਾ, ਜਾਂ ਤਲਾਕ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਆਂਇਕ ਵੱਖ ਹੋਣ ਅਤੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਦੇ ਫਰਮਾਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਲਾਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਤਲਾਕ ਲਈ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਪਤੀ - ਪਤਨੀ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਆਹ ਤੁਰੰਤ ਭੰਗ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਸਵੀਕਾਰਨਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਫਿਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਹੁਤਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਫਰਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕੀ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਫਰਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿਚ ਵੀ ਕੋਈ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 25 ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਪਤੀ ਦੋਵੇਂ ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਿ ਇਹ ਹੁਕਮ ਕਿਸ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਤਨੀ, ਜੋ ਉਹ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਹਿੰਦੂ ਅਡਾਪਸ਼ਨ ਐਂਡ ਮੇਨਟੇਨੈਂਸ ਐਕਟ (1956 ਦਾ ਨੰਬਰ 78) ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵਿਆਹੁਤਾ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਫਰਮਾਨ ਨਿਕਲਿਆ।

ਇਸ ਸਪੁਰਦਗੀ ਵਿਚ ਵੀ ਕੋਈ ਗੁਣ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਐਕਟ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਭਾਵੇਂ ਹੋਰ ਉਪਾਅ ਉਸ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹੋਣ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਵਾਰਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਪਹਿਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ।

ਮੇਰੇ ਅੱਗੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨੁਕਤਾ ਨਹੀਂ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ।

ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਪੀਲ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਗਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

(1) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1941 ਬੰਮ. 372 ।

ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।